

Van:
Verzonden:
Aan:
Onderwerp:
Bijlagen:

[redacted]
donderdag 11 augustus 2011 7:53
[redacted]
FW: GF onder de loep
Presentatie GF onder de loep d.d 11 augustus 2011.ppt

Hoi [redacted]

Presenteer jij ajb ook een aantal clusters? En zo ja, welke?
Is het glazenhok vrij tussen 1230 en 1430? Zo niet, dan doen we L6.

[redacted]

Sent with Good (www.good.com)

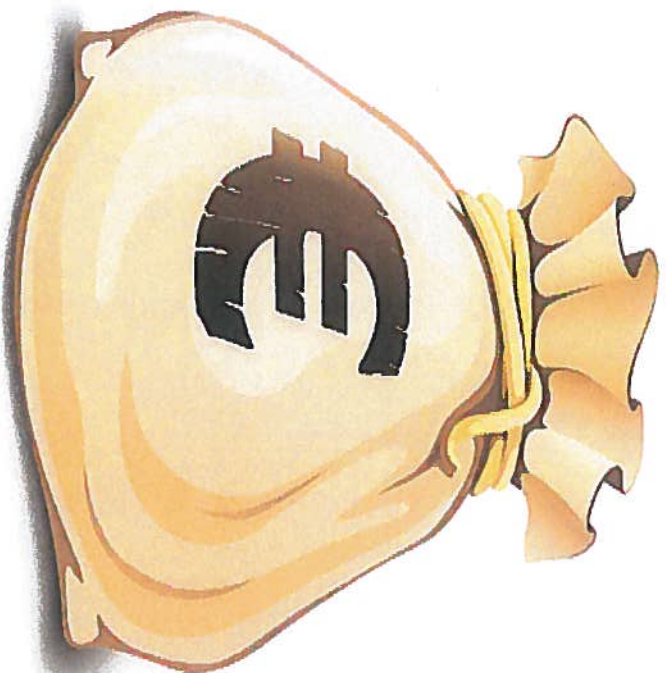
-----Original Message-----

From: [redacted] [mailto:[redacted]@hotmail.com]
Sent: Wednesday, August 10, 2011 11:16 PM W. Europe Standard Time
To: [redacted]
Subject: GF onder de loep

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Verdiepingssessie: Gemeentefonds onder de loep

Regiodagen Gemeentefinanciën en
Decentralisaties

versie u.o. 11 augustus 2011

2

Programma

- Inleiding: aanleiding, uitgangspunten onderzoek en planning
- Naderere beschouwing van de clusters in 6 blokken.
 1. Kunst; Oudheid; Groen en Ontspanning.
 2. Maatschappelijke Zorg; Openbare Orde en Veiligheid.
 3. Bevolkingszaken; Bestuursorganen.
Pauze
 4. Werk en Inkomen; Educatie.
 5. VHRROSV incl. Grondexploitatie en EZ; Fysiek Milieu; Wegen en Water; riolering en reiniging
 6. OZB en Overige Eigen Middelen (OEM).

Programma

Wat behandelen we per cluster?

- Taken / verantwoordelijkheden
- Maatschappelijke opgave verandert?
- Omvang: ijkpunt - uitgaven
- Verdeling: wel/niet scheef
- Relatie met andere clusters en geldstromen

Wat wordt niet besproken?

- G4: onderzoek loopt nog (alles is dus excl. G4)
- Onderzoeksmethode

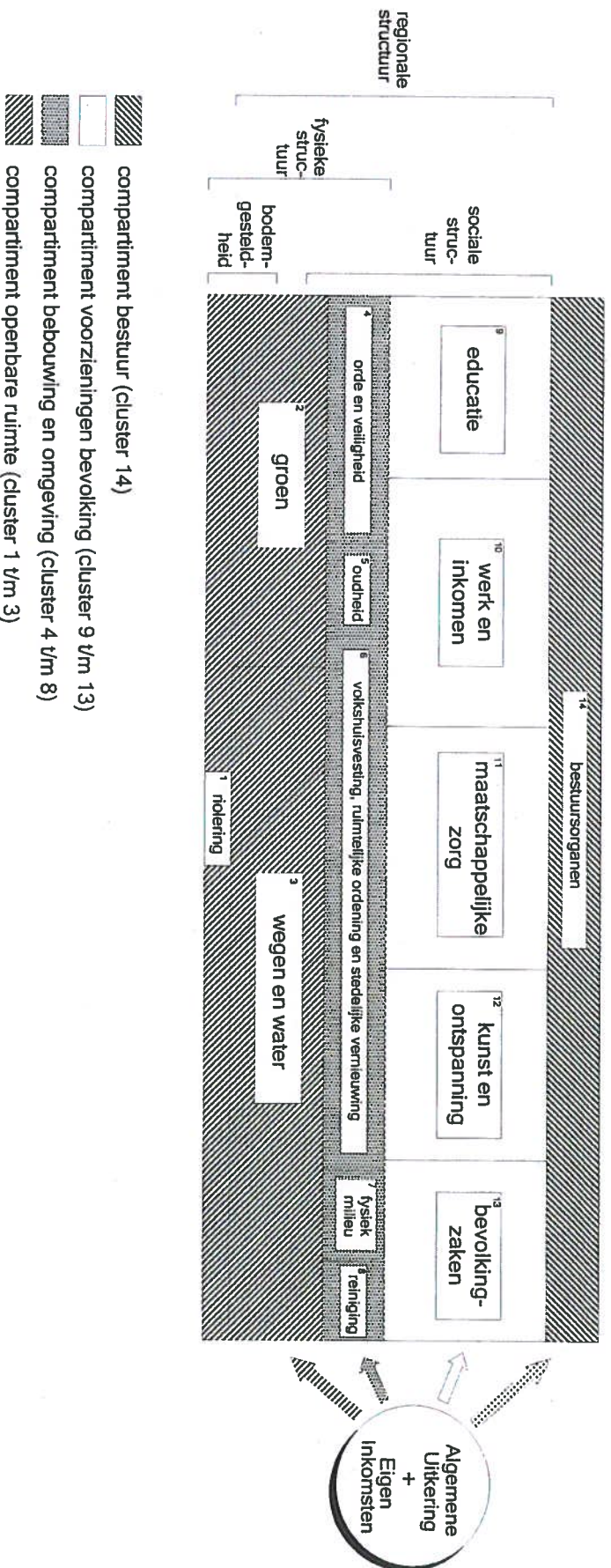

Waarom het gemeentefonds onder de loep?

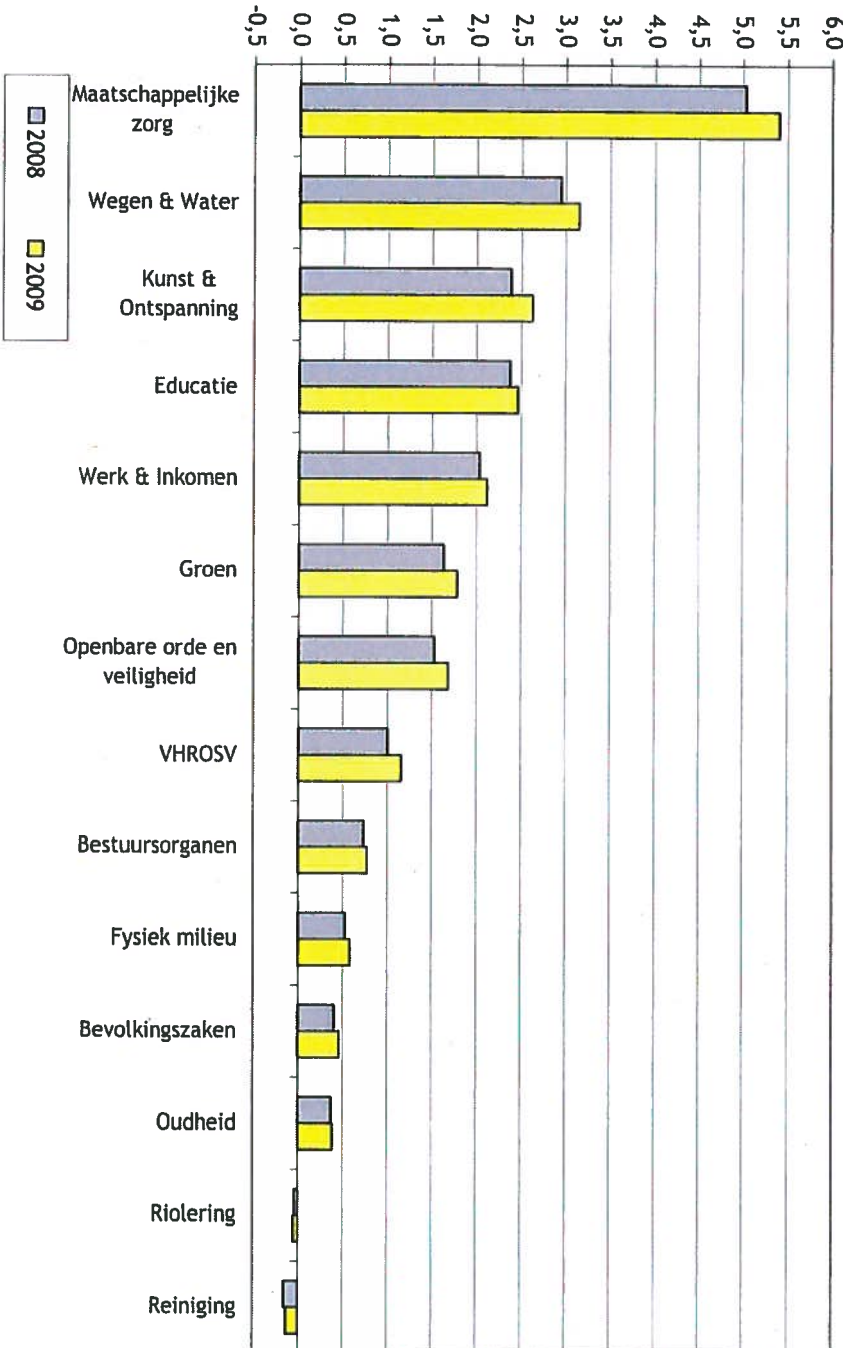
- Het jaarlijkse beeld uit Iv3: uitgavenpatroon meestal (sterk) hoger dan het ijkpunt per cluster én per type gemeente.
- Een tijd van laag conjunctuur, maar wél grote maatschappelijke opgaven.
- Het vaste bedrag voor de G4
- Onderwijshuisvesting: kwaliteit wel voldoende?
- Etc.

Onderzoek per cluster

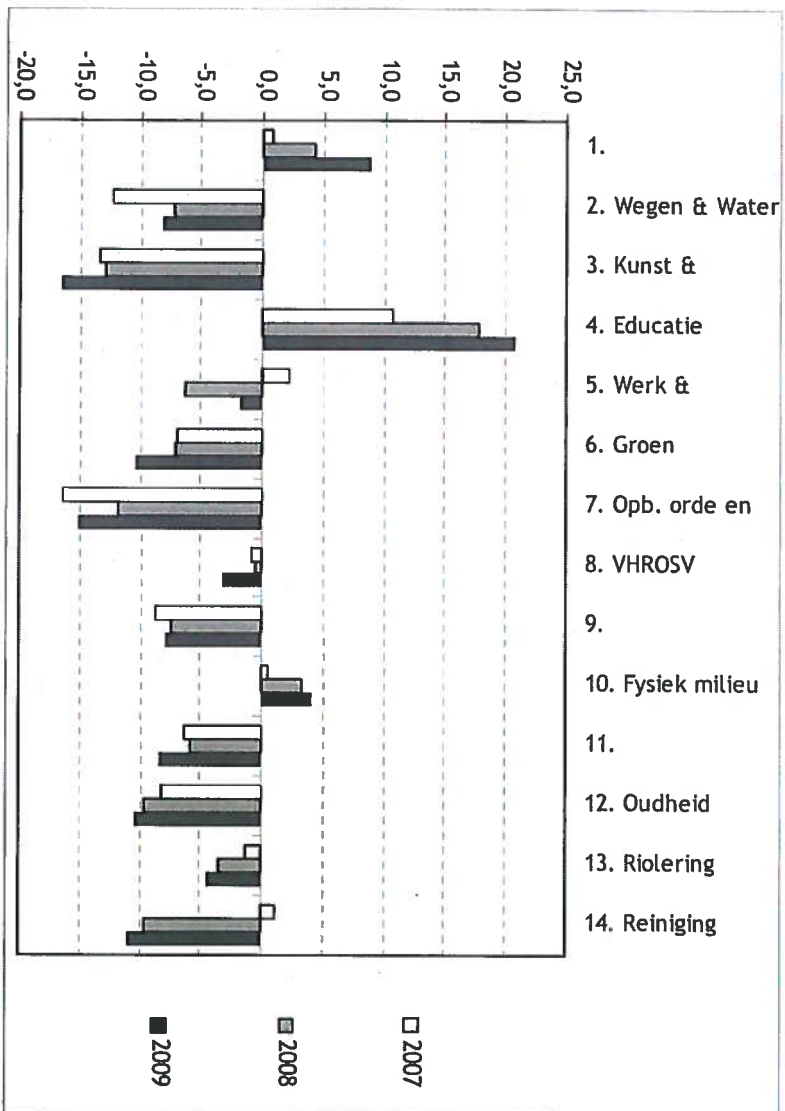

Bevindingen jaarlijkse beeld uit Iv3

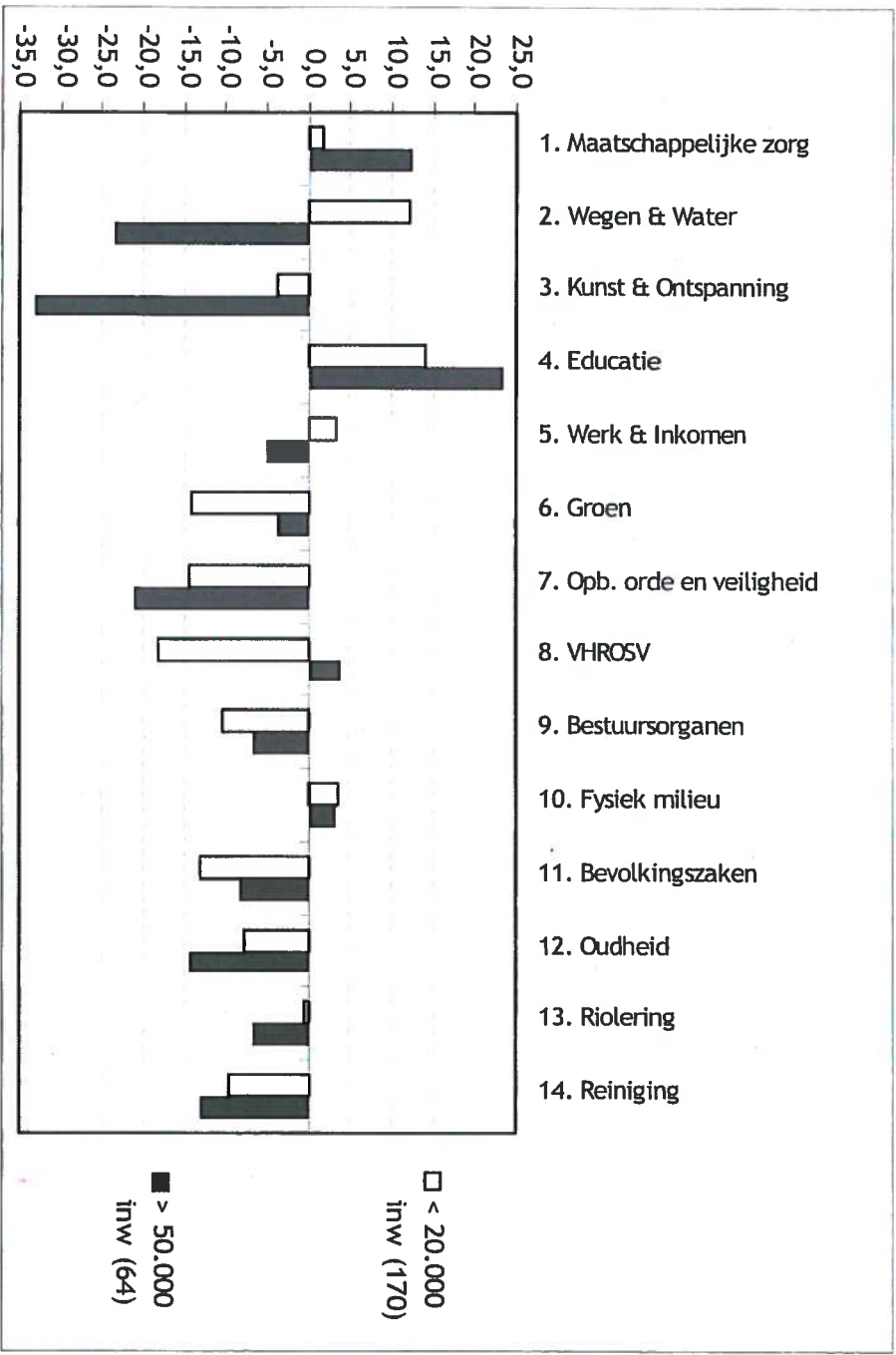

Bevindingen jaarlijkse beeld uit Iv3

Bevindingen jaarlijkse beeld uit Iv3

Onderzoek per cluster

Totale volume GF staat niet ter discussie, ca. 18 mld. en ca. 3 mld. eigen inkomsten

Afgezien van taakmutaties, zoals de decentralisaties Jeugdzorg en Begeleiding en de uitvoeringskosten Werken naar vermogen.

Maar wat kan wél veranderen:

- Opbouw/opgave cluster
- Volume per cluster
- Verdeling per cluster

Hoe verdelen we de geldpot adequaat?

Welke (hogere) uitgaven honoreren we? Welke verschillen tussen gemeenten honoreren we?

Met solidariteit als principe:

- Solidariteit tussen departementen of in een departement.
- Solidariteit in een gemeente of tussen gemeenten.

Algemene punten

- Clusterresultaten: stand 8 juli
- Decentralisatie-uitkeringen:
 - Structureel van aard: meegenomen in analyse ijkpunt/uitgaven.
 - Ook bij geen structurele financiering
 - Tijdelijk van aard: tegengeboekt

Planning afronding 1e fase (1)

Tot begin september:

- Week van 15-8: definitieve voortgangsberichten naar begeleidingscommissies, **zonder** advies
- Week van 15-8: integrale voortgangsrapportage onderzoekers naar begeleidingscommissie voor "technisch" akkoord
- Eind augustus: onderzoeksrapportage G4 gereed
- Tot begin september: laagambtelijk interbestuurlijk overleg brief conclusies en vervolg

Planning afronding 1e fase (2)

Vanaf begin september:

- Ca. 12 september: brief conclusies en vervolg fondsbeheerders naar departementen, VNG en RFV
- September: individueel directeurenoverleg, VNG, RFV en G4 (indien nodig)
- Begin oktober: interdepartementaal dg-overleg (indien nodig)
- Oktober: bestuurlijk overleg fondsbeheerders - VNG
- 19-10 ICB, 8-11 RB, 11-11 MR, 2e helft november naar TK

Blok 1:

Kunst

Oudheid

Groen en ontspanning

Kunst: Waar bestaat het cluster uit?

Taken:

- Professionele kunst
- Accommodaties
- Overige kunst

Regelgeving:

- Wet op specifiek cultuurbeleid
- Convenanten
- Richtlijn 'ringenmodel' (inwoneraantal)

Veel beleidsvrijheid.

Kunst: taakanalyse

Nieuw cultuurbeleid Rijk van juni 2011: bezuinigingen. Effect:
cultuursector meer behoefte aan lokale steun?

Kunst: Omvang

- IJKpunt 2010: ca. 200 miljoen incl. 3 du'en, 20 mln.
- Uitgaven: ruim 400 miljoen
- Signalen dat uitgaven komende jaren dalen. Welke mate structurele kosten?

Ontwikkeling afgelopen jaren (o.b.v. begroting)

Groepen gemeente	2003	2005	2007	2009	2010
<i>0-20.000 inwoners</i>	4	5	5	6	6
<i>20.000- 50.000 inwoners</i>	10	11	12	13	14
<i>50.000-100.000 inwoners</i>	21	24	27	31	31
<i>>100.000 inwoners</i>	32	40	46	56	55
<i>totaal NI (ex. G4)</i>	15	18	21	25	26

Gemiddelde netto lasten (bedragen in euro's per inwoner)

Kunst: Verdeling

<i>Groepen gemeenten</i>	<i>prof. Kunst</i>	<i>accom. overig</i>	<i>totaal</i>	<i>ijkpunt</i>	
<i>0-20.000 inwoners</i>	0	0	4	5	3
<i>20.000- 50.000 inwoners</i>	0	9	6	15	8
<i>50.000-100.000 inwoners</i>	0	21	9	30	18
<i>>100.000 inwoners</i>	2	36	13	51	26

Gemiddelde netto lasten per taakgebied (bedragen in euro's per inwoner)

- Geen scheefheid tussen groepen.
- G9 geven niet meer uit dan andere grote gemeenten.

Kunst: Relatie met andere clusters en geldstromen

Cluster Oudheid: musea

Oudheid: Waar bestaat het cluster uit?

Taken:

- Musea
- Monumenten
- Historische archieven
- Overige oudheid

Regelgeving:

- Monumentenwet
- Archiefwet
- Maltawet

Veel beleidsvrijheid (vooral musea)

Oudheid: taakanalyse

Maltawet

Archiefwet wordt gewijzigd i.v.m. o.a. toezicht

Oudheid: Omvang

- IJkpunt 2010: ca. 120 miljoen
- Uitgaven 2010: ruim 250 miljoen
- Signalen van bezuinigingen

Ontwikkeling afgelopen jaren (o.b.v. begroting)

<i>Groepen gemeente</i>	2003	2005	2007	2009	2010
0-20.000 inwoners	9	10	10	12	12
20.000 - 50.000 inwoners	8	9	10	12	12
50.000-100.000 inwoners	17	17	19	22	21
>100.000 inwoners	24	24	28	30	30
totaal NI (ex. G4)	14	15	16	18	18

Ontwikkeling gemiddelde netto lasten (bedragen in euro's per inwoner)

Oudheid: Relatie met andere clusters

Cluster Kunst: musea

Cluster VHROSV: DU stedelijke vernieuwing i.r.t. monumenten.

"overig" Algemene Ondersteuning: Archieven 'in gebruik'
t.o.v. historische archieven

Specifieke uitkering herbestemming cultureel erfgoed (totaal van 8 miljoen).

Groen & Ontspanning: taakanalyse

Ontspanning:

- Digitalisering bibliotheken
- Bezuinigingen
- Mediawet 2010: +1,3 euro per inwoner i.v.m. lokale omroep

Groen:

- Geen grote ontwikkelingen (Kunstgras)

Groen & Ontspanning: Omvang

Ontspanning:

- IJkpunt 2010: ca. 1,4 miljard.
- Uitgaven 2010 zijn hoger: vooral gemeenten > 50.000 inwoners
- Incl. 2 decentralisatie-uitkeringen brede school, sport+educatie en bibliotheek in kleine gemeenten, totaal ca 16 mln.

Groen:

- IJkpunt 2010: ca. 1,25 miljard
- Uitgaven 2010 hoger: vooral kleinere gemeenten

Totale stijging Groen en Ontspanning: ca. +10%

Groen & Ontspanning: Verdeling

Groen: geen verschillen tussen groepen. Wel grote verschillen
individuele gemeenten: van 40 tot 80euro uitgaven voor openbaar
groen door kwaliteit en voorzieningen

Groen & Ontspanning: in totaliteit geen scheefheid en Iv3 toepasbaar

<i>Groepen gemeenten</i>	<i>IJKpunt G&O Uitgaven Verschil</i>		
<i>0-20.000 inwoners</i>	172	190	-18
<i>20.000- 50.000 inwoners</i>	180	203	-23
<i>50.000-100.000 inwoners</i>	190	212	-21
<i>>100.000 inwoners</i>	193	213	-20

Gemiddelde netto lasten per taakgebied (bedragen in euro's per inwoner)

**Groen & Ontspanning: Relatie met andere clusters en
geldstromen**

Ontspanning:

- Tijdelijke decentralisatie-uitkering: nationaal actieplan sport en bewegen
- Kunst, educatie en zorg

Groen:

- VHROSV, ISV (niet omvangrijke relatie)

Blok 2:

Maatschappelijke Zorg

Openbare Orde en Veiligheid

Maatschappelijke Zorg: waar bestaat het cluster uit?

Maatschappelijke taak:

- Voorzieningen voor algemeen maatschappelijk werk
- Sociaal-cultureel werk
- Maatschappelijke opvang
- Openbare / jeugdgezondheidszorg
- Voorzieningen gehandicapten
- Hulp bij huishouding

Maatschappelijke Zorg: Taakanalyse

Grote dynamiek: veel ad hoc toevoegingen

Structuur van (sub)cluster sluit niet aan bij maatschappelijke opgave van de Wmo. Cluster anders indelen: naar doelgroep. De kanteling

Aanstaande decentralisaties:

- Begeleiding ca. 3 mld.
- Jeugdzorg ca. 2,7 mld.

Maatschappelijk
gewenste
effecten
'Kanteling'

Volwassenen 85% Jeugd 15%

40%

58%

2%

Loketfuncties: Wmo-breed

<p>Algemene voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> wilkopbouw/ sociaal-cultureel werk openbare gezondheidszorg vrijwilligersbeleid 	<p>Algemene voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> jeugdgezondheidszorg uniform deel jeugdspeelzaalwerk kinderopvang jeugd & jongerenwerk maatschappelijke stages
<p>Persoonsgerichte voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> ouderer- & gehandicaptenbeleid inburgering & minderehedenbeleid algemeen maatschappelijk werk (coördinatie) vrijwillige thuiszorg en mantelzorg (lichte vormen van) dagbesteding (begeleiding) 	<p>Persoonsgerichte voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> jeugdgezondheidszorg maarkwerk deel schoolmaatschappelijk werk opvoedondersteuning (lichte vormen van) dagbesteding (begeleiding)
<p>Collectieve voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> maatschappelijke diensten collectief vervoer (specifieke vormen van) dagbesteding (begeleiding) 	<p>Collectieve voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> (delen van) ambulante jeugdzorg (specifieke vormen van) dagbesteding (begeleiding)
<p>Individuele voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> hulp bij het huishouden overige voorzieningen gehandicapten begeleiding bij wonen 	<p>Individuele voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> ambulante jeugdzorg dagbehandeling pleegezorg (semi)residentiële jeugdzorg begeleiding bij wonen
<p>Verstevingsbeleid</p> <ul style="list-style-type: none"> toedienbare geestelijke gezondheidszorg maatschappelijke opvang vrouwenopvang/ huiselijk geweld begeleiding specifieke doelgroepen (VGF/ GGZ) 	<p>gestoten jeugdzorg</p> <ul style="list-style-type: none"> jeugdzorg in beschermde omgeving jeugdzorg specifieke doelgroepen (LVG/ GGZ) begeleiding specifieke doelgroepen (VGF/GGZ)

Loketfuncties: Centra Jeugd en Gezin

Maatschappelijke Zorg: Omvang

IJKpunt 2010: circa 4,1 miljard incl. structurele DU'en:

- Wvg + HbH: 2,4 mld.
- Overig MZ: 1,8 mld.

Uitgaven (Iv3) lager dan ijkpunt (in euro per inwoner)

	IJKpunt	Feitelijk
• Wvg + HbH	163	143
• Overig MZ	127	119

- Na hercodering: minder groot verschil
- Hogere uitgaven HbH, lagere uitgaven Wvg. HbH recent volumekorting.

Maatschappelijke Zorg: Omvang – toekomst

Relevante toekomstige ontwikkelingen over omvang:

- Striktere eisen toegang/indicatiestelling individuele voorzieningen (door jurisprudentie)
- Effect afschaffen alphahulpverleners
- Hogere aanbestedingstarieven goedkoopste producten HbH
- Recente korting i.v.m. pgb's
- Aflopen DU'en
- Meer inzet eigen bijdragen door gemeenten

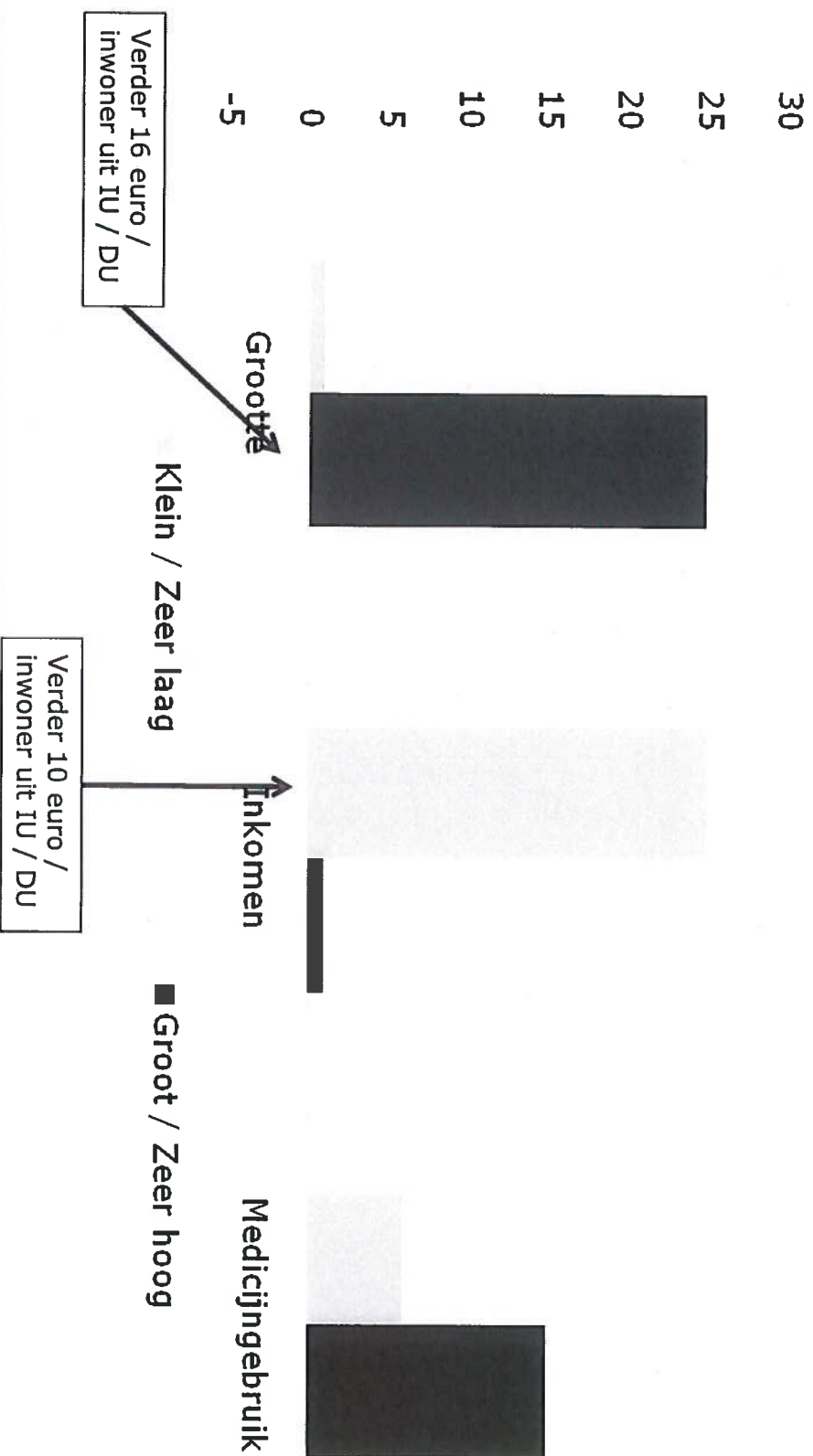
Maatschappelijke Zorg: Verdeling HbH/Wvg

IJkpunt t.o.v uitgaven:

- inwonergroepen: geen scheefheid
- Ouderen: geen scheefheid
- Medicijngebruik: zeer veel langdurig gebruik = minder lage uitgaven (HbH 2011: meer gewicht in verdeling, dus correctie)
- Gestandaardiseerd inkomen:
 - Zeer laag = minder lage uitgaven
 - Zeer hoog = lagere uitgaven (HbH 2011: minder gewicht in verdeling, dus correctie)

Overig MZ: Afwijking uitgaven tov ijkpunt

Maatschappelijke Zorg: individuele verschillen

Gezondheid en participatie:

- Wijkopbouw (grotere gemeenten), Welzijnaccommodaties t.o.v. activiteiten

Zelfstandig wonen:

- HbH: wel/niet al opnieuw aanbesteed
- Organisatie uitvoering: wel/niet samenwerking, uitbesteden indicatiestelling, vrijwilligers
- Effect ander beleid o.a. mate toegankelijkheid openbaar vervoer voor gehandicapten en vervoersysteem

Multiproblematiek:

- Nu vooral regiogemeenten

Jeugdvoorzieningen: mate peuterspeelzaalwerk/kinderopvang, jeugdgroepen, fase en opzet CJG

Maatschappelijke Zorg:

Relatie met andere clusters en geldstromen

MZ kent relaties met andere clusters, "keten":

- Wijkgericht werken
- Kinderopvang
- Loketfuncties (bevolkingszaken)
- Risicojeugd (OOV)

Groot aantal aflopende decentralisatie-uitkeringen: o.a. taalcoaches,
Aanpak Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren,
Antillianengemeenten.

OOV: Waar bestaat het cluster uit?

- Subcluster brandweer en rampenbestrijding
 - Brandweezorg
 - Crisisbeheersing
 - Geneeskundige hulpverlening
- Subcluster overige openbare orde en veiligheid:
 - Handhaving en toezicht
 - HALT, veiligheidshuizen
 - Dierenbescherming
 - Opsporing en ruiming explosieven

Beleidsvrijheid, maar...

OOV: taakanalyse

Subcluster brandweer en rampenbestrijding (BRB):

- In 2005 toevoeging door striktere eisen o.a. professionalisering. Ontwikkeling loopt door
- Regionalisering: verplicht in de toekomst? Nu 3-deling: wel (9), "onder handen" (6) en niet (10)

Sturing op regio's te beperkt mogelijk door bijdrage per inwoner, geen kostenoriëntatie?

Subcluster Overige openbare orde en veiligheid (OOOV):

- Meer handhaving en toezicht
- Toename eisen veiligheid

OOV: Omvang

- IJKpunt 2010:
 - Subcluster BRB: 850 mln.
 - Subcluster OOOV: 170 mln.

Ontwikkeling afgelopen jaren (o.b.v. begroting)

	2005	2007	2009	2010
BRB	47	53	62	64
OOOV	12	14	20	21

- Lasten blijven stijgen, vooral personeelskosten bij BRB.

OOV: verdeling

Groepen gemeenten	ijkpunt	Uitgaven 000V	ijkpunt	uitgaven BRB
0-20.000 inwoners	12	15	56	65
20.000 - 50.000 inwoners	12	18	55	57
50.000-100.000 inwoners	13	23	62	68
>100.000 inwoners	13	23	68	74
Bebouwingsdichtheid				
<i>lage</i>	11	13	54	62
<i>matige</i>	12	19	55	60
<i>hoge</i>	14	25	69	72
Minderheden:				
<i>Weinig</i>	11	13		
<i>Matig aandeel</i>	12	18		
<i>Veel</i>	13	27		

OOV: Verdeling, overige verschillen

- Subcluster BRB:
 - Verschil individuele gemeenten: tijdelijke omstandigheden (bijv. incidenteel programma)
- Subcluster OOOV:
 - Impact tijdelijke decentralisatie-uitkering (leefbaarheid)
 - Lastenverhogende factoren en versterkende relatie tussen:
 - Aantal overlastgevende jeugdgroepen
 - Aantal minderheden
 - Aantal voorzieningen (camera's, straatcoaches ed)
 - Aanzienlijke verschillen individuele gemeenten: specifieke omstandigheden (bijv. hennepkwekerij)

OOV: Relatie met andere geldstromen

- Subcluster BRB: verdeling specifieke uitkering Brede Doeluitkering Rampenbestrijding en BRB was in samenhang opgesteld. Ca 10% van bedrag veiligheidsregio
- Subcluster OOOV:
 - Jeugd; hoge MZ = hoge OOOV
 - Handhaving en toezicht in andere clusters
 - 3 tijdelijke decentralisatie-uitkeringen, waarvan 15,9 mln. veiligheid en leefbaarheid (voorheen: Montfransgelden). Effect: gemeenten >100.000 inwoners

Blok 3:

Bevolkingszaken

Bestuursorganen

Bevolkingszaken: waar bestaat het cluster uit?

- Burgerzaken: legesproducten als reisdocumenten, rijbewijs, uittreksels ed
- Gemeentelijke basisadministratie
- Verkiezingen
- Burgerlijke stand
- Straatnamen
- Etc.

Bevolkingsszaken: taakanalyse

Functie van het loket, de balie wijzigt. Het is steeds lastiger om deze uitgaven aan de goede functies toe te rekenen.

Leges: maximaal kostendekkend. Inzicht in kosten beperkt.

Bevolkingszaken: Omvang

- IJKpunt 2010: ca. 220 mln.
- Uitgaven 2010: ca. +30% (van 15 naar 20 euro per inwoner)

Bevolkingzaken: Verdeling

- Toerekening: vaak globale verhoudingen / ramingen i.p.v. tijdschrijven
- Geen scheefheid tussen groepen, maar wel individueel.
- Sommige gemeenten: uitgaven in lijn met ijkpunt met voorzieningen van voldoende kwaliteit (openingstijden, aantal locaties dienstverlening en wachttijden)

Bevolkingszaken: Relatie met andere clusters en geldstromen

“Balieclusters”, zoals maatschappelijke zorg en algemene ondersteuning (publiekszaken, gemeentewinkel ed)

Bestuursorganen: waar bestaat dit cluster uit?

- Bezoldiging college
- Vergoedingen gemeenteraden
- Wachtgelden
- Griffie
- Rekenkamerfunctie
- Etc.

Bestuursorganen: taakanalyse

Geen grote wijzigingen

Bestuursorganen: Omvang

- IJkpunt 2010: ca. 520 mln
- Uitgaven 2010: iets hoger
- Stijging door tijdelijke factoren, zoals wachtgelden en aantal leden dagelijks bestuur

Bestuursorganen: Verdeling

- Verdeelformule kan worden vereenvoudigd; verkleint verschillen individuele gemeenten

<i>groepen gemeenten</i>	<i>ijkpuntscore</i>	<i>netto lasten</i>	<i>verschil</i>
0-20.000 inwoners	53	53	0
20.000- 50.000 inwoners	39	42	-3
50.000-100.000 inwoners	31	34	-2
>100.000 inwoners	24	25	-1
totaal Nederland (excl. G4)	32	34	-2

Gemiddelde ijkpuntscore en feitelijke netto lasten (bedragen per inwoner).

Bestuursorganen: Relatie met andere clusters en geldstromen

- Algemene ondersteuning: dienstverlening vaak op dit cluster
geboekt

Even Pauze...

Blok 4:

Werk en inkomen

Educatie

Waar bestaat het cluster uit?

Subcluster overig werk & inkomen

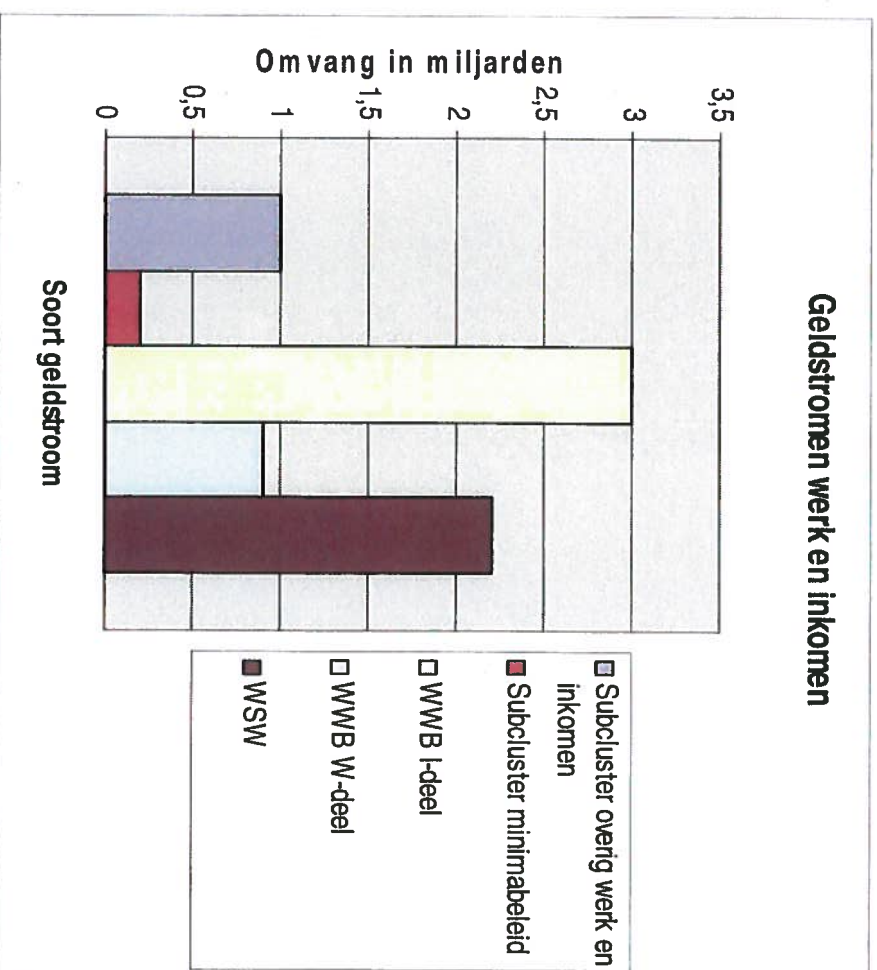
M.n. uitvoeringskosten inkomen, bijzondere bijstand en intern werk, WSW-tekorten

Subcluster Minimabeleid

M.n. bijzondere bijstand, schuldhulpverlening en kwijtschelding

Anderen geldstromen

Specifieke uitkeringen voor inkomen, werk en Wsw (6,1 mld)

Veranderingen in taken?

- Gedeeltelijk eigen risico gemeenten voor specifieke middelen (voorheen -vorige herijking- declaratiebasis)
- Beperking minimabeleid
- Voorgenomen decentralisatie WWNV
 - Brederde doelgroep
 - Gerichte re-integratie
 - Hervorming Wsw-sector

Werk en Inkomen: Omvang

IJKpunt 2010 is €1,2 mld:

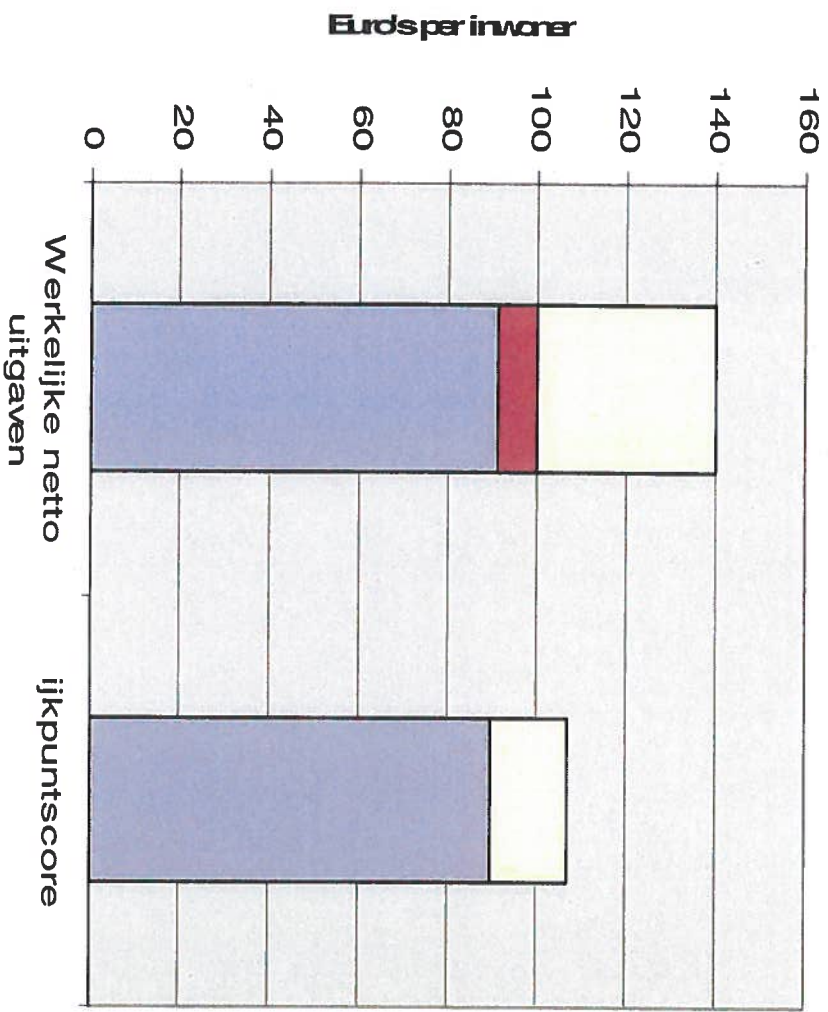
- Overig W&I ruim €1 mld.
- minimabeleid ruim €180 mln excl. kwijtschelding. (17 euro ijkpunt)

Werkelijke uitgaven:

- Overig W&I:
 - Uitvoeringslasten: stabiel
 - WSW-tekort: van 3 naar 5 euro per inwoner
 - Tekort/overschot specifieke uitkering werk en inkomen: van 0 naar 9 euro
- Minimabeleid: 40 euro per inwoner (uitgaven) incl. 8 euro kwijtschelding. Door uitnamen uit GF bij doorlopend gemeentelijk beleid

Werkelijke uitgaven overig W&I t.o.v. ijkpunt

- Subcluster Minimabeleid
- Overige netto lasten
- Subcluster Overig werk en inkomen (Uitvoeringslasten en WSW)

Overig W&I: werkelijke uitgaven

Gemeentegroepen	Uitvoerings- lasten	WSW	Overige netto lasten	Totaal overig WI	ijkpuntscore overig WI	ijkpunt minus feitelijk overig WI
0-20.000 inwoners	57	9	9	74	66	-8
20-50.000 inwoners	56	4	12	72	66	-6
50-100.000 inwoners	102	4	17	123	102	-21
>100.000 inwoners	92	6	3	102	96	-6
zeer weinig bijstandsontvangers	39	3	7	49	38	-10
weinig bijstandsontvangers	51	3	5	59	52	-6
veel bijstandsontvangers	82	4	-6	80	78	-1
zeer veel bijstandsontvangers	110	7	21	137	120	-17
totaal steekproef	86	5	9	100	90	-11

Werk en Inkomen: Verdeling

Subcluster overig werk en inkomen

Uitvoeringskosten: geen afwijking tussen groepen. Wel individuele verschillen door:

- Klantenbestand
- Mate uitbesteding werk
- Samenwerking: tot 600 euro per bijstandsontvanger. Vooral kleinere gemeenten en weinig bijstandsontvangers

Tekort/overschot specifieke uitkeringen:

- Grote individuele verschillen
- Causaal verband uitvoering – specifieke uitkering? Nee, wel soms overschot en hoge uitvoeringskosten (geen prikkel)

Werk en Inkomen: Verdeling

Subcluster minimabeleid

Grote verschillen tussen individuele gemeenten, maar alle groepen gemeenten boven ijkpunt

Schuldhelpverlening: 30 tot 100 euro. Ook effect op andere clusters

Beleidsruimte:

- definities en normering van bijv. bestaansminimum
- actief/passief beleid t.a.v. niet-gebruik

Kwijtschelding: 8 euro per inwoner.

Werk en Inkomen: Relatie met andere clusters en geldstromen

Relatie met specifieke uitkeringen: 6,1 mld. euro

Schuldhelpverlening naast de algemene middelen een tijdelijke
specifieke uitkering (t/m 2011): 110 mln. euro

Relatie met Educatie, Wmo, AWBZ (dagbesteding), jeugdzorg,
inburgering

Groen & Ontspanning: waar bestaat dit cluster uit?

Taken Ontspanning:

- Openbaar bibliotheekwerk
- Vormings- en ontwikkelingswerk
- Sport en overige recreatieve voorzieningen

Taken Groen:

- Groene sportvelden
- Natuurbescherming
- Openbaar groen en openluchtrecreatie
- Lijkbezorging

Beleidsvrijheid

Educatie: Waar bestaat dit cluster uit?

- Subcluster Onderwijshuisvesting (OWH) voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs
- Subcluster Overige educatie: leerlingenvervoer, volwasseneneducatie, schoolzwenmen, onderwijsachterstandenbeleid, schoolbegeleiding, brede scholen ed.

Educatie: Taakanalyse

- Subcluster OWH:
 - Na signalen/media Tweede Kamer: bouwkwaliteit onderwijshuisvesting onvoldoende?
 - Doordecentralisatie OWH naar schoolbesturen. Gemeenten blijven echter primair verantwoordelijk voor uitbreiding en nieuwbouw
- Subcluster overige educatie:
 - gebruik van beleidsruimte, o.a. minder schoolzwemmen.

Educatie: Omvang

IJKpunt 2010:

- Subcluster OWH: ca. 1,31 mld.
- Subcluster overige educatie: ca. 850 mln.

Uitgaven 2010:

- Subcluster OWH: ca 10% lager
- Subcluster overige educatie: 25 tot 30% lager

Educatie: Omvang

Analyse lagere omvang subcluster OWH:

- Kwaliteit is voldoende
- Accres is harder gestegen dan nodig voor kapitaallasten (uit verleden)
- Ingroeieregeling kapitaallasten voortgezet onderwijs in 20 jaar, o.b.v. 30 jaar afschrijvingstermijn, terwijl 40 jaar werkelijk
- Marktrente aan de lage kant, maar gemeenten hanteren veelal hogere omslagrente
- Leegstand of klassegrootte; geen verband

Analyse lagere omvang subcluster overige educatie;

- Beleidsruimte (geen schoolzwenngen bijv.)
- Meer samenwerking

Educatie: Verdeling

Groepen gemeenten	<i>ijkpunt netto lasten OWH</i>	<i>ijkpunt netto lasten overige educatie</i>
0-20.000 inwoners	74	55
20.000- 50.000 inw.	86	58
50.000-100.000 inw.	117	65
>100.000 inwoners	104	63
Zonder so	65	54
Met so	106	63
Zonder vo	52	52
Met vo	103	62
Krimp	86	55

IJKpunt aanpassen?:

- Leerlingenvervoer: gemeenten <50.000 inwoners hebben hogere uitgave
- Gemeentegrensoverschrijdend primair onderwijs: beperkt aantal gemeenten

Educatie: Relatie met andere clusters en geldstromen

Subcluster OWH, tijdelijke decentralisatie-uitkeringen:

- Onderwijsachterstandenbeleid: vanaf 2011 specifieke uitkering, 58 mln
- schoolverlaters en gemengde scholen.

Blok 5:

VHROSV

Fysiek Milieu

Wegen en Water

Riolering en Reiniging

VHROSV: Waar bestaat dit cluster uit?

1. Ruimtelijke ordening: bestemmingsplannen, structuurvisies, beeldkwaliteitsplannen ed
2. Wonen: woningexploitatie, ambulante wonen, startersleningen ed
3. gebiedsontwikkeling: stedelijke vernieuwing, centrumplannen, groeilocaties, krimp, bedrijfslocaties en infraprojecten
4. Omgevingsbeheer: bouwvergunning, sloopvergunning, projectbesluit, ontheffing RO-plan ed
5. Economisch beleid: Bedrijfscontact, visie detailhandel, city marketing, arbeidsmarkt

VHROSV: taakanalyse

1. Ruimtelijke ordening, meer verplichtingen:
 - bestemmingsplannen: actualisatie na 10 jaren, digitalisering per 2010, projecten
 - structuurvisie
 - kostenverhaal: uitbreiding ↑, binnenstedelijk ↓
2. Wonen: verzelfstandiging woningcorporaties (1995)
3. Gebiedsontwikkeling:
 - Wijkimpulsen
 - ISV stopt per 2014
 - Grondexploitatie dalende inkomsten
4. Omgevingsbeheer: Wabo integreert 26 vm. Vergunningen. Sinds oktober 2010
5. Economisch beleid: --

VHROSV: Omvang

IJKpunt VHROSV 2010: ca. 700 mln

Toelichting ijkpunt, inkomsten:

- Incl. structurele decentralisatie-uitkeringen, zoals ISV rechtstreeks aan gemeenten
- Omgevingsbeheer: deels (bouw)leges
- Gebiedsontwikkeling en economisch beleid: geen ijkpunt, dekking OEM.

Uitgaven 2010:

- VHROSV: hoger, ca. 12 euro per inwoner (+20%)
- Gebiedsontwikkeling: opbrengst 23 euro per inwoner. Maar conjuncturele ontwikkelingen, jaardifferentiatie, verslaggeving
- Economisch beleid: ca 17 euro per inwoner (ruim 200 mln). Sterke stijging afgelopen 15 jaar

VHROSV: Verdeling

<i>Groepen steekproef Gemeenten</i>	<i>RO</i>	<i>women</i>	<i>omgev. gebied</i>	<i>Totaal</i>	<i>IJKpunt</i>	
<i>0-20.000 inwoners</i>	38	5	16	9	68	43
<i>20.000- 50.000 inw.</i>	32	9	15	13	69	46
<i>50.000-100.000 inw.</i>	27	6	12	23	68	58
<i>>100.000 inwoners</i>	30	7	6	24	68	64
<i>Totaal</i>	30	7	11	20	68	56

VHROSV: verdeling

1. Ruimtelijke ordening, per inwoner:
 - Ruimtelijke registraties: 4 euro (algemeen beeld)
 - Structuurvisie: 10 tot 17 euro (kleine → grote gemeenten)
 - Bestemmingsplannen: 12 tot 24 euro (grote → kleine gemeenten).
Schaalnadelen, minder plannen te reduceren en
inhaalslag door groot landelijk gebied
 - Bebouwingsdichtheid: 18 tot 39 euro (zeer dicht → zeer dun bebouwd)
2. Omgevingsbeheer:
 - < 50.000 inwoners: hogere bruto uitgaven door toezicht en handhaving
3. Wonen: --

Gebiedsontwikkeling en economisch beleid: verdeling

4. Gebiedsontwikkeling:

- grote verschillen tussen gemeenten en jaren (projecten)
- betekenis conjunctuur voor grondexploitatie
- Impact ISV en spoorse doorsnijdingen is divers: soms "overdekking", soms ijkpunt, soms meer lasten
- Krimp: geen duidelijk ander uitgavenpatroon
- Erfpacht: stabiel ca 5 euro baten, wel grote verschillen tussen gemeenten.
- Wellicht nog impact cluster wegen en water

5. Economisch beleid:

- < 50.000 inwoners: 3 euro per inwoner
- 50.000 -100.000 inwoners: 6 euro per inwoner
- > 100.000 inwoners: 22 euro per inwoner

Redenen: regionale detailhandelfunctie, 'werken naar vermogen', toerisme?

VHROSV: Relatie met andere clusters en geldstromen

Ruimtelijke ordening:

- sociale vernieuwing (MZ/WMO)
- Aanleg wegen, pleinen ed: o.a. clusters groen, wegen en water

Gebiedsontwikkeling: grondexploitatie (cluster OEM)

Omgevingsbeheer: fysiek milieu, regionale uitvoeringsdiensten

Diverse tijdelijke decentralisatie-uitkeringen: oa aandachtswijken, spoorse doorsnijdingen en ISV via provincies

Fysiek Milieu: waar bestaat dit cluster uit?

- Omgevingsbeheer: vergunningen aan gemeentelijke inrichtingen (bedrijven die milieuhinder veroorzaken), milieuvergunningen, vergunningen voor indirecte lozingen
- Luchtkwaliteit, geluid en bodem
- duurzaamheid, ongediertebestrijding

Fysiek Milieu: Taakanalyse

Omgevingsbeheer: Wabo integreert 26 vm. vergunningen

Strikte wet- en regelgeving. Beleidsvrijheid; toezichtintensiteit en intern gemeentelijk milieubeleid

Fysiek Milieu: Omvang

- IJkpunt 2010: ca. 500 mln.
- Uitgaven 2010: 5 euro per inwoner lagere uitgaven (ca 10%)

Uitgaven per inwoner:

- Omgevingsbeheer: 15 euro
- bodem: 3 euro excl. Bodemsanering
- Luchtkwaliteit en –hinder: 2 euro, grote individuele verschillen
- Duurzaamheid en energie: 4 euro incl. SLOK van 1 euro
- Ongediertebestrijding: 1 euro
- Overig: 4 euro, kleinere gemeenten iets meer (schaalnadelen)

Fysiek Milieu: Verdeling

<i>Groepen gemeenten</i>	<i>Omgeving</i>	<i>Overig</i>	<i>IJKpunt</i>	<i>Vershil</i>
0-20.000 inwoners	21	15	39	-3
20.000 - 50.000 inw.	16	17	35	-3
50.000-100.000 inw.	13	17	34	-4
>100.000 inwoners	14	12	32	-7
Totaal	15	15	34	-5

Omgevingsbeheer, kleinere gemeenten invloed op uitgaven:

- aantal inrichtingen milieuhinder veroorzakend
- regionale samenwerking

Fysiek Milieu:

Relatie met andere clusters en geldstromen

Tijdelijke decentralisatie-uitkeringen: SLOK (klimaat) en
bodemsanering (spoedlocaties)

Omgevingsbeheer: VHRCSV

Wegen & Water: Waar bestaat dit cluster uit?

- Wegen
- Bruggen
- Verkeersmaatregelen
- Parkeervoorzieningen
- Waterwegen
- Binnenhavens
- Straatreiniging
- Gladheidbestrijding
- Openbare verlichting

“taakgerelateerde” inkomstenbronnen: toeristenbelasting (50%) en parkeerbelasting

Wegen & Water: Taakanalyse

- Geen grote wijzigingen
- Toename toepassing parkeerbelasting

Wegen & Water: Omvang

- IJkpunt 2010: ca. 2,1 mld.
- Uitgaven 2010: +5 tot 10%

Groepen gemeenten	wegen	verlichting	straat	glad	ver-	parke-	havens	totaal	
0-20.000 inwoners	117	18	11	4	15	-5	13	0	173
20.000- 50.000 inw.	109	14	11	5	22	-9	6	0	159
50.000-100.000 inw.	95	15	23	4	25	-8	13	3	169
>100.000 inwoners	98	14	20	4	20	-8	3	1	151
Dun bebouwd	122	15	8	5	19	-1	8	0	177
Matig dicht bebouwd	92	14	15	4	20	-10	6	3	143
Dicht bebouwd	100	14	24	4	23	-10	8	1	164

Incl. structurele decentralisatie-uitkering wet uitkering wegen van 16 mln.

Wegen & Water: Verdeling

<i>Groepen gemeenten</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>IJKpunt</i>	<i>Verschil</i>
0-20.000 inwoners	173	180	-7
20.000- 50.000 inw.	159	155	4
50.000-100.000 inw.	169	157	12
>100.000 inwoners	151	135	17
Goed bodem	151	140	11
Matig slechte bodem	173	165	8
Zeer slechte bodem	222	215	7
Dun bebouwd	177	178	-1
Matig dicht bebouwd	143	135	8
Dicht bebouwd	164	148	16
Groei gemeenten	134	134	0
Krimp gemeenten	148	141	7
1 kern	164	151	13
Meer kernen	156	149	7

Wegen & Water: Relatie met andere clusters en geldstromen

- Tijdelijke decentralisatie-uitkering: spoorse doorsnijding van 35 mln.
- Nauw verband met gebiedsontwikkeling (VHROSV). Het vergt nadere analyse om aard projectlasten te splitsen

Riolering en reiniging: Waar bestaat dit cluster uit?

Riolering:

- Onderhoud, aanleggen en vervangen riolen en afvalwaterleidingen
- Bestrijding oppervlakte waterverontreiniging
- Kostendekkende tarieven: rioolheffing
- Riolering: gemeenten met goede bodem "betalen mee" aan gemeenten met (zeer) slechte bodem

Reiniging:

- Inzameling en verwerking afval: reguliere taak
- Voorlichting, subsidies, experimenten ed m.b.t. afval: niet-regulier
- Kostendekkende tarieven: afvalstoffenheffing en reinigingsrecht

Riolering en reiniging: Taakanalyse

BTW-component

Vormen en mate van afvalverwerking/scheiding en rioleringsstelsel

Bouwen op zeer slechte bodem (slappe bodem)

Riolering en reiniging: Omvang

Per inwoner	reiniging	riolering
IJKpunt 2010	-/- 18	-/- 7
Uitgaven 2010	-/-9 (netto)	-/- 4 (netto)

- negatief ijkpunten door uitname BTW
- Uitgaven vanaf 2005 stijgende lijn

Uitgaven riolering en reiniging:

- Netto: niet alle kosten doorberekend aan gebruikers.
- Redenen:
 - BTW niet doorberekend
 - dekking kwijtschelding via tarieven
 - incidentele kosten
 - dekking via OZB vooral bij 100.000+ gemeenten

Riolering en reiniging: Verdeling bruto

	Reiniging	Riolering
<20.000 - >100.000 inwoners	205 - 253	200 - 142
lage bebouwing- hoge bebouwing	203 - 247	194 - 149
1 kern – meer kernen	244 - 217	151 - 184
Goede – slechte bodem	nvt	171/174 – 237
Totaal	228	171

Reiniging: verkeersopstopping, kapotte zakken, inzamelfrequentie, minder scheiden

Riolering: meer aansluitingen (dichtheid), levensduur langer (inwoner), levensduur korter (zeer slechte bodem)

Verschillen tussen individuele gemeenten:

- riolering: afschrijvingsmethodiek, leeftijd rioleringsstelsel, wel/niet gescheiden rioolstelsels en kwaliteit/onderhoudsniveau
- Reiniging: (niet) samenwerken, regionaal aanbod vuilverwerkers, frequente ophalen vuil, mate en vorm scheiding afval

Riolering en reiniging:

Relatie met andere clusters en geldstromen

Clusters riolering en reiniging: precies tegenovergestelde beweging
per type gemeente

Blok 6:

Onroerende Zaakbelasting Overige Eigen Middelen

OZB/OEM: waar bestaat dit cluster uit?

OZB:

Onroerende zaakbelasting voor eigenaren van woningen en niet woningen en gebruikers van niet-woningen.

OEM:

Baten op het gebied van nutsbedrijven, interest, deelnemingen, baat-, forensen-, honden-, reclame- en precariobelasting.

Taakgerelateerd: toeristen- en parkeerbelasting, grondexploitatie, openbaar vervoer

OZB/OEM: taakanalyse

OEM:

Inkomsten uit nutsbedrijven.

Omvang (83euro per inwoner) veel kleiner dan bij provincies.
Verdeeld over meer gemeenten. Wel/niet vereffenen?

OZB/OEM: Omvang

IJKpunten 2010:

- OZB: circa € 2 miljard
 - OEM: circa € 630 miljoen
- Inkomsten 2010:
 - OZB: + 38 euro per inwoner (van -/- 140 naar -/- 178)
 - OEM: + 48 euro per inwoner (van -/-44 naar -/-92)

Ontwikkeling in de tijd

	2004	2007	2010
Nutsbedrijven/leningen	-52	-75	-83
Lokale belastingen	-7	-8	-9
Toeristenbelasting	-5	-6	-7

OZB/OEM: Verdeling

OZB: rekentarief, gecombineerd met WOZ

- Het verschil neemt toe met de inwonergroottesklassen.

<i>Groepen gemeenten</i>	<i>IJKpunt</i>	<i>inkomsten</i>	<i>Verschil</i>
<i>0-20.000 inwoners</i>	-139	-154	15
<i>20.000- 50.000 inwoners</i>	-139	-156	17
<i>50.000-100.000 inwoners</i>	-138	-183	45
<i>>100.000 inwoners</i>	-144	-231	87

OEM: % op alle indicatoren uitgaven clusters (1997, 5,4%)

- geen verschil tussen inwonersgroepen

Geen aanwijzing voor een relatie tussen de hoogte van netto baten OZB en netto baten OEM. Wat is de reden?

OZB/OEM: Relatie met andere clusters en geldstromen

Clusters OZB/OEM hebben een relatie met alle uitgaven-clusters.

Weerstandscapaciteit: grondexploitatie en specifieke uitkering
WWB

Toeristische gemeenten hebben:

- Boven gemiddelde lokale belastingen (forensen, parkeren en toeristenbelasting)
- Beneden gemiddelde OZB-opbrengsten

Samenvattend: totaal beeld ijkpunt – omvang

* = steekproef

(sub)clusters	IJKpunt 2010	Uitgaven 2010
Werk en inkomen	Ca. 1.200 mln.	+10% *
Maatschappelijke Zorg	Ca. 4.100 mln.	Ca. -/-400 mln.
OOV	Ca. 1.020 mln.	15 à 20%*
Kunst	Ca. 200 mln.	Ca. + 200 mln.
Oudheid	Ca. 120 mln.	Ca. +130 mln.
Groen	Ca. 1.250 mln.	+ 10%*
Ontspanning	Ca. 1.400 mln.	+ 10%*
VHROSV	Ca. 700 mln.	+ 20%*
Gebiedsontwikkeling	n.v.t.	-/- 23 euro* (270 mln.)
Economisch beleid	n.v.t.	17 euro* (200 mln.)
Fysiek milieu	Ca. 500 mln.	-/- 15%*

Samenvattend: totaal beeld ijkpunt – omvang

* = steekproef

(sub)clusters	IJKpunt 2010	Uitgaven 2010
Wegen en Water	Ca. 2.100 mln.	+ 15%
Riolering	Ca. +/- 97 mln.	+ 41%
Reiniging	Ca. +/- 250 mln.	+ 50%
Educatie	Ca. 2.160 mln.	-/- 15 a 20%*
Bevolkingszaken	Ca. 220 mln.	+ 30%*
Bestuursorganen	Ca. 520 mln.	+ 5%*
Algemene ondersteuning	?	?
OZB	Ca. 2.000 mln.	+ 25% (inkomsten)
OEM	Ca. 630 mln.	+ 50% (inkomsten)

Uitgaven sterk hoger dan ijkpunt. De keuze voor de komende tijd: wanneer solidariteit binnen de gemeente en wanneer tussen de gemeenten?

Wat zijn de vervolgstappen?

- Zomerperiode: verwerken opbrengst regiodagen, schrijven overall rapport en brief conclusies en vervolg.
- Periode september – november: besluitvorming over uitkomsten en te nemen vervolgstappen, zoals herijkingsonderzoeken en verdiepingsonderzoeken.
- Meicirculaire 2012: eerste resultaten

Hoe wordt de hoogte van mijn algemene uitkering bepaald?

U kunt meekijken / meedoen:

- Als "steekproefgemeente"
- Als deelnemer aan een begeleidingscommissie / klankbordgroep
- Als deelnemer van regiobijeenkomsten van FAMO, VNG en BZK

En ten slotte kennisnemen van de uitkomst in de meicirculaire 2012.